TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hải quan Việt Nam: 80 năm khẳng định vai trò “người gác cửa nền kinh tế”

16:06 06/09/2025

Với vai trò là “người gác cửa nền kinh tế”, trải qua 80 năm xây dựng và phát triển, Hải quan Việt Nam đã khẳng định vai trò, vị trí quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đặc biệt trong giai đoạn đất nước đổi mới, mở cửa và hội nhập quốc tế.

Ngày 10/9/1945, chỉ 8 ngày sau khi Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng Hoà, Bộ trưởng Bộ Nội vụ Võ Nguyên Giáp thay mặt Chính phủ lâm thời đã ký sắc lệnh số 27/SL thành lập Sở Thuế quan và thuế gián thu - đánh dấu sự ra đời của Hải quan Việt Nam.

Hải quan Việt Nam: 80 năm khẳng định vai trò “người gác cửa nền kinh tế”

Xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại

Trong Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 xác định: Xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại, ngang tầm Hải quan các nước phát triển trên thế giới, dẫn đầu trong thực hiện Chính phủ số, với mô hình Hải quan thông minh. Nâng cao chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp trong thực hiện thủ tục hải quan, quản lý hải quan và thu thuế hiệu quả, tạo thuận lợi cho hoạt động thương mại, du lịch và vận tải hợp pháp qua biên giới, tạo môi trường xuất nhập khẩu minh bạch, công bằng, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, đảm bảo an ninh, an toàn xã hội và bảo vệ lợi ích, chủ quyền quốc gia.

Để đóng góp lớn vào những thành công đã đạt được và tiếp tục đưa Hải quan Việt Nam phát triển hơn nữa theo mục tiêu trong Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 thì việc xây dựng lực lượng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại, ngang tầm Hải quan các nước phát triển trên thế giới là mục tiêu quan trọng, đóng vai trò then chốt trong việc thực hiện thành công Chiến lược phát triển chung của ngành.

Để thực hiện mục tiêu về xây dựng lực lượng như trên, Tổng cục Hải quan (nay là Cục Hải quan) đã rất nghiêm túc, quyết liệt tổ chức thực hiện những cải cách lớn trong công tác xây dựng và phát triển nguồn nhân lực.

Xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại

Những thành tựu đã đạt được

Gần 80 năm qua, Hải quan Việt Nam đã đạt nhiều thành tựu quan trọng, đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội, cụ thể:

Hệ thống tổ chức Hải quan các cấp cơ bản đảm bảo về cơ cấu, có chất lượng, phương thức hoạt động hiệu lực, hiệu quả, phù hợp với từng địa bàn, tạo thuận lợi cho thương mại, góp phần thức đẩy phát triển kinh tế - xã hội, bảo về an ninh biên giới quốc gia trên địa bàn và đảm bảo yêu cầu quản lý nhà nước về hải quan. Ngành Hải quan vẫn không ngừng tiếp tục hoàn thiện về tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, chức năng nhiệm vụ không bị chồng chéo.

Những năm gần đây, công tác tuyển dụng công chức của ngành Hải quan đã được đổi mới tích cực và đảm bảo đúng quy định chung của Trung ương, Chính phủ. Ngành Hải quan đã xây dựng và thực hiện cơ chế tuyển dụng nguồn nhân lực công khai, minh bạch với chế độ đãi ngộ hợp lý đảm bảo thu hút được nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành Hải quan.

Công tác xây dựng, phát triển đội ngũ công chức hải quan không chỉ chú trọng chất lượng công chức từ khâu tuyển dụng đầu vào mà Ngành Hải quan còn rất quan tâm, chú trọng đến đào tạo, học tập chuyên môn ở trong nước và quốc tế; đẩy mạnh đưa công nghệ vào quy trình nghiệp vụ và trong công tác hành chính đội ngũ công chức hải quan để đạt mục tiêu xây dựng, phát triển đội ngũ công chức hải quan các cấp có trình độ chuyên môn sâu, hoạt động liêm chính, có tác phong làm việc chuyên nghiệp, làm chủ được công nghệ, trang thiết bị hiện đại, đủ về số lượng, cơ cấu phù hợp, được tổ chức, quản lý khoa học, gắn với nhu cầu thực tiễn của vị trí việc làm với năng lực của từng cá nhân, đáp ứng mô hình quản lý hải quan hiện đại. Đội ngũ công chức cấp Chiến lược có phẩm chất, năng lực, uy tín, tinh nhuệ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Xây dựng và triển khai thực hiện mô hình quản lý nguồn nhân lực theo năng lực dựa trên vị trí việc làm, các chính sách phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu quản lý hải quan tập trung, thông minh.

Tích cực nghiên cứu áp dụng triển khai các phương pháp đào tạo hiện đại, công nghệ tiên tiến đáp ứng theo yêu cầu vị trí việc làm trong đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ, công chức, viên chức Hải quan nhằm nâng cao năng lực đào tạo, đảm bảo đào tạo bồi dưỡng được thực hiện mọi lúc, mọi nơi; gắn công tác đào tạo, đánh giá năng lực với việc bố trí, sử dụng cán bộ, công chức, viên chức.

Về đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác quản lý cán bộ: Trong bối cảnh Bộ Tài chính cũng như Tổng cục Hải quan đang thực hiện hiện đại hóa công tác quản lý phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế trong điều kiện hội nhập, các dự án hiện đại hóa lớn đang được triển khai mạnh mẽ theo định hướng xây dựng một hệ thống thông tin tài chính tích hợp với thành phần là các hệ thống thông tin lớn, cốt lõi theo mô hình tập trung, thống nhất trong toàn ngành Tài

chính. Theo đó, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý cán bộ cũng đứng trước vai trò mới, với yêu cầu về một hệ thống thông tin tiên tiến, hiện đại.

Chiến lược của Hải quan Việt Nam đến năm 2030

Về định hướng, giải pháp phát triển lực lượng Hải quan Việt Nam theo Chiến lược của Hải quan Việt Nam đến năm 2030:

Xây dựng, phát triển đội ngũ công chức hải quan các cấp có trình độ chuyên môn sâu, hoạt động liêm chính, có tác phong làm việc chuyên nghiệp, làm chủ được công nghệ, trang thiết bị hiện đại, đủ về số lượng, cơ cấu phù hợp, được tổ chức, quản lý khoa học, gắn với nhu cầu thực tiễn của vị trí việc làm với năng lực của từng cá nhân, đáp ứng mô hình quản lý hải quan hiện đại. Đội ngũ công chức cấp Chiến lược có phẩm chất, năng lực, uy tín, tinh nhuệ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Xây dựng và phát triển đội ngũ chuyên gia nghiệp vụ 2 cấp Tổng cục và Hải quan vùng.

Xây dựng, phát triển đội ngũ công chức hải quan các cấp có trình độ chuyên môn sâu, hoạt động liêm chính, có tác phong làm việc chuyên nghiệp, làm chủ được công nghệ

Xây dựng và thực hiện cơ chế tuyển dụng nguồn nhân lực công khai, minh bạch với chế độ đãi ngộ hợp lý đảm bảo thu hút được nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành Hải quan.

Xây dựng và triển khai thực hiện mô hình quản lý nguồn nhân lực theo năng lực dựa trên vị trí việc làm, các chính sách phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu quản lý hải quan tập trung, thông minh.

Xây dựng hệ thống quản lý nguồn nhân lực điện tử đảm bảo yêu cầu tự động hóa tối đa các thủ tục quản lý nguồn nhân lực.

Xây dựng cơ sở vật chất hiện đại, phương pháp quản lý đào tạo đạt chuẩn của cơ sở đào tạo cấp khu vực và đội ngũ giảng viên chuyên sâu về kiến thức hải quan, kỹ năng sư phạm, một số giảng viên cơ hữu và giảng viên kiêm chức được WCO công nhận là giảng viên của WCO có thể tham gia giảng dạy quốc tế.

Nghiên cứu áp dụng triển khai các phương pháp đào tạo hiện đại, công nghệ tiên tiến đáp ứng theo yêu cầu vị trí việc làm trong đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ, công chức, viên chức Hải quan nhằm nâng cao năng lực đào tạo, đảm bảo đào tạo bồi dưỡng được thực hiện mọi lúc, mọi nơi; gắn công tác đào tạo, đánh giá năng lực với việc bố trí, sử dụng cán bộ, công chức, viên chức.

Xây dựng mô hình luân chuyển để đào tạo, bồi dưỡng giữa các cấp, giữa các bộ phận trong cùng một đơn vị, trong từng lĩnh vực nghiệp vụ, giữa các lĩnh vực nghiệp vụ nhằm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, năng lực giải quyết công việc, kinh nghiệm thực tiễn cho công chức, viên chức chuyên môn nghiệp vụ, công chức, viên chức lãnh đạo và trong quy hoạch các chức danh lãnh đạo.

Tăng cường liêm chính hải quan.

Ghi nhận sự nỗ lực phấn đấu không ngừng của ngành Hải quan trong quá trình xây dựng và phát triển, nhiều tập thể, cá nhân của ngành Hải quan đã vinh dự được Đảng, Nhà nước và lãnh đạo các cấp đã tặng nhiều danh hiệu thi đua như Cờ thi đua của Chính phủ (năm 2013, năm 2014, năm 2016, năm 2018) cùng nhiều hình thức khen thưởng: Huân chương Hồ Chí Minh (năm 1995, năm 2005), Huân chương Độc lập hạng Nhất (năm 2015), Huân chương Lao động hạng Nhất (năm 2019) và nhiều phấn thưởng cao quý khác.

Minh Anh